

Budi blag, čini dobro i neznalica se kloni (Meka)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

16. rebius-sani 1444. po Hidžri / 11. novembar 2022.

Hvala Allahu Koji nam je objasnio učenje vjere, i Koji je Svome robu objavio jasnu Knjigu, kao uputu, milost i radosnu vijest za muslimane. Hvalim Ga i svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Opskrbitelja, Silnog i Jakog, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koji je poslat kao milost svjetovima. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu časnu i čistu porodicu i njegove ashabe, predvodnike u dobru, i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha i slijedite put svakog bogobožnog i poniznog Allahovog roba, koji je dunjaluk uzeo kao sredstvo za postizanje vječnog svijeta, koji teži zadovoljstvu svoga Gospodara i daje prednost Njegovom zadovoljstvu nad prohtjevima duše i strastima.

Poštovani vjernici, jedna od Allahovih blagodati prema Njegovim robovima, a On je Milostivi, Blagi i Onaj Koji se umiljava Svojim robovima raznovrsnim blagodatima, jeste da im je propisao svako dobro, koje će usrećiti njihove duše, umiriti njihova srca, uljepšati njihov život i u kojem je njihov spas na dunjaluku i ahiretu. Među tim propisima, čija je korist višestruka, a efekti dugotrajni, jesu tri božanske naredbe, koje su sadržane u jednom kur'anskom ajetu, a taj ajet objedinio je šerijatska pravila vezana za sve naredbe i zabrane, tako da nije ostalo nijedno dobro a da ga nije obuhvatio, niti ijedna vrijednost a da nije ukazao na nju, niti ijedna plemenita osobina a da je nije naglasio. Zapravo, ovaj ajet postavio je temelje međuljudskih odnosa, pojasnio puteve i načine dobročinstva prema ljudima i ukazao na put spasa od svih vrsta zla koje mogu uzrokovati i učiniti zli ljudi. Allah, džellešanuhu, u ovom ajetu obraća se najčasnijem stvorenju i najplemenitijem Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i kaže:

“Ti sa svakim – lijepo (budi blag prema ljudima)! I traži da se čine dobra djela, a neznalica se kloni.” (El-A’raf, 199)

Uzvišeni Allah ovaj ajet počinje preporukom da u komunikaciji s drugim ljudima, u smislu njihovog ponašanja i odnosa prema nama, od njih tražimo, zahtijevamo i očekujemo ono najlakše i najjednostavnije, od riječi i djela, a što je u skladu s njihovim mogućnostima, bez pritiska i insistiranja na savršenstvu i perfekcionizmu, propitivanja motiva, a sve to kako bismo im olakšali i otklonili svaku vrstu poteškoće od njih.

Zatim dolazi naredba: “I traži da se čine dobra djela”, a el-urf je sve ono što zdrava ljudska priroda prepoznaje kao dobro i potvrđuje njegovu ljepotu i korisnost. Najveće dobro je tevhid – obožavanje Allaha, Jednog i Jedinog, istinskog Boga, a nakon toga dolazi sve ono što je Allah naredio i preporučio da se čini, kao što to ističe i preferira Ibn Džerir, Allah mu se smilovao, autor čuvenog tefsira (komentara Kur’ana), a u ta djela spadaju: održavanje veze sa onim ko je prekinuo tu vezu, davanje onome ko je škrt prema drugima i oprost onome ko je učinio nepravdu.

O vjernici, uznemiravanje neznalica, maloumnika, nesavjesnih ljudi neizbježna je stvar i ne postoji način da se u potpunosti spriječi, i stoga se u ovom ajetu, kao treća naredba, spominje okretanje od neznalica i njihovo ignorisanje, tako što se na njihovo neznanje neće odgovoriti istom mjerom, a posebno ne iz osvete i liječenja srdžbe u sebi, nego strpljivim podnošenjem njihovog uznemiravanja, oprostom i blagošću, a to je najbolji i najljepši put koji je slijedio “Poslanik milosti i upute”, svejedno da li se radilo o prijateljima ili neprijateljima, odazivajući se tako Allahovoj naredbi, prema kojoj je, kao što kaže Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, bio dužan da bude čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže, i da ne skida oči svoje s njih iz želje za sjajem u životu na ovome svijetu, i da im prašta, moli da im bude oprašteno, dogovara se s njima i blagoslija ih, i da izbjegava one koji ga nisu poslušali i bez opravdanog razloga su iz boja izostali, sve dok se ne pokaju i ne preispitaju svoju pokornost njemu, kao što je to slučaj trojice koji su izostali iz boja na Tebuku, i da izvrši šerijatsku kaznu nad onima koji učine

grieh za koji je propisana kazna, i da pri tome ne pravi razliku između uglednih i neuglednih, i da na uznemiravanje ljudskog neprijatelja uzvratiti na najljepši mogući način, na zlo dobrim, na neznanje blagošću, na nepravdu oprostom i na kidanje rodbinske veze njenim održavanjem, i da će mu, ako tako uradi, neprijatelj prisni prijatelj postati, i da od džinskog (šejtanskog) neprijatelja potraži utočište kod Allaha, i ove dvije stvari, zaštita od ljudskog i džinskog neprijatelja, spojio je na tri mjesta u Kur'anu:

1. Uzvišeni kaže: "Ti sa svakim – lijepo! I traži da se čine dobra djela, a neznalica se kloni! A ako šejtan pokuša da te na zlo navede, ti potraži utočište u Allaha, On uistinu sve čuje i zna." (El-A'raf, 199–200)

Slavljeni Allah naredio je Svom Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, da se od zla neznalica (maloumnika) zaštititi tako što će ih izbjegavati i ignorisati, a od šejtanskog zla tako što će se utjecati Allahu (učiti istiazu), i u ovom ajetu spojio je, smislom, sve lijepe osobine i vrline. Vladar s ljudima ima tri stanja i situacije: pravo koje ima kod njih, koje su dužni ispuniti i na koje ih, silom zakona, može obavezati, ono što im naredi i što su dužni izvršiti i propusti koji se dešavaju s njihove strane u ispunjenju njegovih prava. Allah mu ovim ajetom naređuje da od svojih prava koja ima kod njih uzme onoliko koliko su oni spremni dragovoljno dati, i ono što im je lako i ne predstavlja im teškoću, i naređuje mu da od njih traži da čine dobra djela, ali ne silom i grubošću, i naređuje mu da na uznemiravanje neznalica ne uzvraća istom mjerom i tako se sačuva njihovog zla.

2. Uzvišeni kaže: "Reci: 'Gospodaru moj, ako mi hoćeš pokazati ono čime se njima prijeti, onda me, Gospodaru moj, ne ostavi s narodom nevjerničkim! A Mi ti zaista možemo pokazati ono čime im prijetimo. Ti lijepim zlo uzvratiti, Mi dobro znamo šta oni iznose, i reci: 'Tebi se ja, Gospodaru moj, obraćam za zaštitu od priviđenja šejtanskih, i Tebi se, Gospodaru moj, obraćam da me od njihova prisustva zašitiš!'" (El-Mu'minun, 93–98)

3. Uzvišeni kaže: "Dobro i zlo nisu isto! Zlo dobrim uzvratiti, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati. To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići

samo vrlo sretni. A kad šejtan pokuša da te na zle misli navede, ti zatraži utočište u Allaha, jer On, uistinu, sve čuje i zna sve." (Fussilet, 34–36)

Ovo je Poslanikov životni put i njegov odnos prema stanovnicima Zemlje, ljudima i džinima, vjernicima i nevjernicima, i on je najbolji uzor u svemu tome, kao što kaže Uzvišeni: "Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje." (El-Ahzab, 21)

O vjernici, distanciranje od neznalica, maloumnika, u smislu njihovog potpunog izbjegavanja i nekonfrontiranje s njima, najbolji je lijek za njihovo uznemiravanje i najbolniji je za njihova srca, a ono je obavezno zbog toga što oni ne traže istinu, kada im je ona nepoznata, ne prihvataju ono što je suprotno njihovim prohtjevima, kada ga pronađu kod drugih, ne poštuju ugovore, nije im stalo do bilo čije ljubavi i hatora, i zahvalni su samo na onim blagodatima koje traju, a kada se prekinu, njihova zahvalnost pretvara se u nezahvalnost, pohvala u uvredu, prijateljstvo u neprijateljstvo i ljubav u mržnju.

Bojte se Allaha i neka vaš odziv Allahovoj naredbi da budete blagi, tražite da se čine dobra djela i neznalica se klonite, bude nešto najbolje što možete sebi priskrbiti na putu postizanja dobra i odbacivanja zla, i postizanja sreće na ovom i spasa i uspjeha na budućem svijetu.

Sjećajte se uvijek da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, pa je rekao u najistinitijoj Knjizi i najljepšem govoru: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

